

Kapitola 5

Kanadská pivní mise

Příborský rodák – psychoanalytik Sigmund Freud vysvětloval obsahy lidských snů předchozím násilným potlačováním smyslných tužeb – převážně sexuálního charakteru. Je zvláštní, že si člověk po probuzení většinou neuvědomuje, zda-li byl jeho sen barevný. Zřejmě to vnímá jako samozřejmost, stejně jako nesnovou životní realitu. Naopak člověk, který často mívá ohnivě barevné sny, projevuje často, dříve či později, příznaky některé z četných duševních chorob.

Můj tehdejší barevný sen byl extrémně sugestivní. Spíše než sen mi tehdejší situace připomínala pestrý trojrozměrný film. Seděl jsem na zadním sedadle černého, bezmála sedmimetrového Cadillacu a kolem mne se v souvislých jasných obrazech míhala kanadská krajina. Masivní vozy, typicky divokozápadní městečka i příslušná vegetace. V dále se v odpoledním slunci leskly štíty zasněžených Skalistých hor. Tento bizarní sen však trval již pěkných pár hodin a jeho první dějství se odehrávalo na palubě tryskového letadla DC-10 za konzumace německých lahváčů Beck's a DAB, při nádherném pohledu na ledovou krajinu Grónska, která připomínala roztrhanou sněhobílou pěnu na hladině Plzně U Kocoura. Byla to těžce uvěřitelná realita. Já, se svou českou kapelou jsme uháněli po kanadské dálnici z Calgary do městečka Lethbridge, v jehož blízkém okolí stála farma našich kanadských manažérů, kde jsme měli strávit noc, abychom druhého dne odpočatí zahájili své umělecké turné po zábavních podnicích provincie Alberta.

Náš manažér – obtloustlý šedesátiletý farmář Howard seděl za volantem mafiánského vozidla a celou cestu vytrvale vtípkoval. Toto jsem však pochopil víceméně pouze ze zdvořilostního smíchu mých kolegů, neboť díky mé chabé znalosti angličtiny, Howardovu farmářskému dialektu a rozštěpu čelisti tyto zábavné repliky vyzněly jako uklidňující růžový šum.

Již po asi 30 ti minutách jízdy Howard dostal žízeň a k mé neskrývané radosti zaparkoval před místní zájezdní hospodou. Jako občané chudé Československé Republiky jsme byli samozřejmě jeho hosty a já jsem si nedočkavě objednal “to nejtypičtější kanadské pivo.”

Byl jím lahvový Canadian Molson na jehož etiketě figuroval hrdý javorový list. Sotva jsem stačil dešifrovat chuť, stála přede mnou na stole sklenička s pravou kanadskou whisky. Lihovinu jsem ještě zapil další známou kanadskou pivní značkou Labatt's Blue. Spíše než samotná chuť neutrálních ležáků mne fascinovala exotičnost prostředí a situace vůbec. Ztěžilo bylo možno uvěřit, že jsem se během půl dne ocitl na druhém konci zeměkoule.

Další zastávkou na cestě byla druhá restaurace, kde jsem okusil jiné kanadské pivo Old Vienna z pivovaru McKeefe. Venku se pomalu stmívalo a pro šest osob ve voze, ikdyž značně nadstandardních rozměrů, počínalo být trochu těsno. Navíc se ve mne ozvala přirozená funkce ledvin. Pozdě jsem litoval, že jsem v pohostinských zařízeních naprosto opomněl navštívit proslule hygienicky nezávadné toalety. Nevěděl jsem, kterou anglickou frázi přimět rozjařeného šoféra Howarda zastavit elegantní Cadillac za tímto zdravotním účelem. Nechtěl jsem se blamovat před svými spoluhráči, tak jsem tlak v močovém měchýři kompenzoval posílením vůle. Naštěstí už o sto kilometrů později jsme zastavili u jakéhosi farmářova příbuzného, který v úhledném městečku, blízko od cíle naší cesty, vlastnil značkovou prodejnu Harley Davidson.

Pár dnů bohatých na zážitky a časový rozdíl osmi hodin naprosto vyčerpalo můj křehký organismus, takže jsem už jen značně mlhavě vnímal neformální uvítací ceremoniál v místním hostinci v New Daytonu, stejně jako posledních pár drinků “na dobrou noc” na naší domovské třípatrové farmě. Noc v cizím prostředí skoro 8000 km od domova nebyla vůbec osvěžující a ráno se mi do podvědomí (opět S. Freud) vtíraly nebezpečné pesimistické myšlenky. Přes průhledné okno jsem spatřil dva stožáry (čtyři padesátizáry). Na jednom z nich vlála vlajka s javorovým listem, na druhé jsem spolehlivě identifikoval třibarevný prapor mé vzdálené vlasti. I přes intenzivní 24 letý komunistický

brainwashing jsem cítil, že jsem v zemi svých přátel.

Takže – hybridní soudruhu – hlavu i krygl vzhůru! Začíná tvé prvé zámožské pivní dobrodružství!

Mé kanadské turné bylo prosáklé různorodým pivem od samého počátku. V malém městečku Red Deer jsem holdoval místnímu pivu Drummond, v Calgary jsem poprvé ochutnal “pravé Ale” z tehdy průkopnického minipivovaru Rock, na samé hranici s USA v osadě Milk River měli zase na čepu ležák Rainier z amerického Seattlu. Byl jsem překvapen, až šokován, když v jedné místní hospodě přinesl číšník naší kapele pivo natočené do asi dvoulitrového plexisklového džbánu (tzv. “Jug”) spolu s pěti skleničkami a v závěru svého vystupu ještě do piva hodil apartní pytlík s ledem pro udržení té správné teploty. Inu – proti gustu žádný deputát.

Rád vzpomínám na dvoutýdenní angažmá v německé hospodě Franzel’s Gasthaus, kde nás hned po příjezdu na pracoviště majitel – přátelský Bavorák, pohostil točeným pivem. Po jeho odchodu, když jsme v e sklepním baru vybalovali aparaturu, bubeník hlídal u vchodu a kapelník čile natáčel další personální žejdlíky zdarma. Ať žije reverzní česká pohostinnost.

Při našich hudebních produkcích ve výše zmíněném podniku jsme si s kapelníkem chodili k baru pro deputátní pivo. A během čtyřhodinové produkce jsme byli schopni vypít i osm půllitrů, přesně dle lidové moudrosti – zadarmo až do zesrání!

Jednou jsem v lokále zahlédl hosta se džbánkem tmavého moku. Ihned jsem o něj u výčepu požádal v domění, že mé, na druhy piv vyceповané, pozornosti uniklo nedávné rozšíření sortimentu. K mému velkému úžasu recesní výčepník, který zásadně zdravil personál i hosty “Heil Hitler”, do sklenice nejprve nalil jakýsi hustý černý sirup, který vzápětí zředil regulární tekutinou z ornamentální pípy.

Již první týden mého přechodného kanadského pobytu jsem ocenil výhody speciálního zařízení, které se v Kanadě nazývá Liqueur Store. Jelikož v zemi javorového listu platí i dnes jistá omezení ve veřejném prodeji alkoholických nápojů, zmíněný obchod je pravým požehnáním pro tmavější pivaře a alkoholiky vůbec. Jedná se o státní, vládou kontrolovaný podnik, kde byli v roce 1986 prodavači oděni do slušivých uniforem a kde byl enormní výběr alkoholických nápojů všech druhů. Vedle argentinského vína bylo jednoduše možno vytáhnout z regálu láhev z jihoafrickou brandy Paarl. Pro mne byly kanadské Liqueur Store velebným svatostánkem, na jehož návštěvu jsem se vždy neskonale těšil. Díky jim jsem si udělal vlastní představu o tradičních evropských značkách jako je např. Carlsberg, Bass, Heineken či Kronenbourg a navíc jsem se setkal i s výrobky značně exotického původu. Pracně vydělané kanadské dolary jsem uváženě investoval do nevratných lahví japonského Kirinu, novozélandského Steinlageru nebo australského Foster’s. Přes svůj mladý věk a nezkušenost se ze mne stával přesvědčený kosmopolita a pilně studující znalec pivní geografie. Kdykoliv jsem v dobrém rozmaru, obtížen kartóny lahváčů opouštěl prostory alkoholického obchodu nebo příjemně naladěný vylézal z pohostinné hospody, uvědomoval jsem si, že má kanadská mise brzy skončí a já za ostatními dráty budu dále, kdoví kolik dalších let, odkázán na nemilost centrálně řízeného pivního průmyslu.

Tak jsem jednou v hotelovém pokoji calgarského Highlander Inn na 2,5 m široké posteli usrkával z třídecové láhve čínské pivo Tsching – Tao a sledoval na satelitním programu National Geographic úchvatný dokumentární film o přírodě Nového Zélandu. Atmosféra byla naprosto relaxační, přesto do mého endorfinem pozitivně stimulovaného mozku pronikla intenzivní vtíravá myšlenka. Po téměř čtvrt století psychologického útlaku jsem měl konečně možnost svobodného rozhodnutí, zda-li zůstanu nadále v otevřené džungli nepřekroucených mezilidských vztahů a nezávislých pivovarů, nebo se dobrovolně, s pokorně sklopenou hlavou, vrátím zpět za mříže absurdní ZOO k misce denního přídělů žvance a hlásnotroubé propagandy. Po krátké, nezralé úvaze jsem volil druhou alternativu, což nepochybně ovlivnilo můj další osud, nicméně nepředvídatelné spletence příčin a následků, stejně jako pozdní nahánění potměšilého Bycha patří odedávna k nezměřitelným a hypotetickým fenoménům paralelního fatalistického světa.

Vlasteneckým osvěžením na severoamerickém kontinentu bylo účinkování na několika mikulášských a vánočních zábavách českých a slovenských krajanských spolků. Nadržení krajané divoce vytáčeli polku do všech světových stran a pateticky slzeli při “Té naší písničko české”. I v daleké Kanadě jsme byli nabádáni k opatrnosti v komunikaci se slovanskými emigranty, neboť rozvinutá síť STB byly utkány i v této vzdálené zemi.

Dvě noci jsme strávili v rodinném domku rodiny Kaňkovy, což byli starší manželé, kteří původně bydleli v okolí Mělníka. K večeři nám samozřejmě nabídli pivo a dali nám možnost výběru, jestli chceme pivo kanadské nebo domácí. Vskutku jsme neváhali dlouho. Domácí pivo bylo pro nás v oné době úspěšné centralizace potravinářského průmyslu v našem státě pojmem vskutku vysoce exotickým, takže už za pár minut jsme s chutí mohutně lokali přírodní, sladově chmelovou tekutinu z třetinkových lahví. Popíjení tohoto nadmíru chutného moku ve mne evokovalo vzpomínky na vzdálený domov a na produkty některých východo a severočeských pivovarů, kteréžto domácí "Kaňkovar" svou příjemnou chutí velice připomínal. Samozřejmě, že jsem se při této příležitosti vyptával na nejrůznější technické detaily a byl jsem překvapen, jak je v daných podmínkách výroba takového domácího piva jednoduchá. Malé zařízení, které je nutno k tomuto účelu zakoupit je i na ekonomické relace východního světa značně levné a pak jedna taková várka, která s velkou rezervou pohostí společnost 8-10 výkonných pivařů přijde na nějakých 60 kanadských dolarů. Na chvíli jsem se zasnul a spřádal směle pivovarnické plány, vzápětí jsem si však uvědomil realitu, že v roce 1986 se na území ČSSR nalézalo přes 90 pivovarů, které povětšinou vařily vysoce kvalitní pivo, takže pracná výroba vlastního trunku by byla příslovečným nošením dříví do českého lesa.

Druhého dne na krajanské Štěpánské zábavě v Edmontonu na mne opět, po takřka třech měsících strávených v Americe, dýchla atmosféra mé rodné vlasti. Opilí Čechokanadčané se vzájemně vychloubali svými bankovními konty a každou chvíli se od stolů přetížených nádobami s alkoholem ozývala místní zaklínadla typu:

"Jak dlouho jsi ty v Kanadě?" případně: "Nejtěžší je vydělat první milion, potom to jde už snadno."

Lidová veselice skončila stylově pozvracenými záchody a několika izolovanými potyčkami mezi opilými "osmašedesátníky". Během celého večera, kdy jsem pochopil, že Čech se stává ještě větším Čechem až za Atlantickým oceánem, jsem statečně vyprazdňoval kanadské lahváče a dokonce jsem si jich ještě pár vzal na zpáteční cestu vozem do našeho provizorního příbytku. Po příjezdu nás pan Kaňka poučil, že podle kanadských "suchých" zákonů je naprosto zakázáno konzumovat jakýkoliv alkohol v autě, kde nesmí být ani otevřená láhev piva. Zákona neznalé jednání mé pivumilné osoby té noci mohlo uvrhnout celou osádku našeho vozu do prostor kanadské záchytky, jejíž návštěvu bychom zaplatili tvrdou valutou.

Pár týdnů jsme zažívali krutou kanadskou zimu s náporu ledového větru o teplotě (studenotě) až -51 stupňů. Naštěstí pivnice provincie Alberta byly řádně vytápěné, takže mi příliš nevadilo ani občas trochu přechlazené pivo.

Jednoho pondělka nám majitel klubu, ve kterém jsme zrovna hráli, dopřál, díky sanitárnímu dnu, volný večer. Jelikož se jednalo o tzv. "překážku v práci", samozřejmě jsme obdrželi řádný honorář, navíc nám onen dobrodinec daroval 50 dolarů diet. Kapelník se zpěvačkou byli tenkrát pozváni na večeři do domu jedních slovenských emigrantů, takže odpolední návštěvu pohostinských zařízení jsme podnikli pouze ve třech. V hospodě jsme si k plechovkovému sterilizovanému (!!!) Coorsu, neznaje britský systém měř a vah, objednali třikrát 24 palcovou pizzu se šunkou a sýrem. Naštěstí moudrá servírka nám nakonec přinesla jen jeden kus tohoto pokrmu o dimenzích traktorové pneumatiky. Pikantní krmě však následně vyvolává žízeň, tak jsme zbytky diet utopili v dalších pivních plechovkách. Venku se pomalu stmívalo, ale pro nás den teprve začínal.

Usedlý trumpetista Miloš se s námi rozloučil a odkvačil do hotelového pokoje psát dopis své milované choti. My s bubeníkem Pét'ou jsme však měli jiné plány. Naproti pizzerie jsme našli útulnou knajpu jak z dob Zlaté Horečky koncem 19. století.

Bylo pozdní odpoledne, u dřevěných stolů posedávalo několik znuděných místních občanů, pár mužů středního věku ve stylových kovbojských kloboucích soustředěně š'ouchalo americký kulečnick. V rohu rozměrné místnosti bylo malé pódium, na kterém se v rytmu reproduované hudby vlnila mladá blondýnka. Zajímavé bylo, že ikdyž v lokále nebylo zdaleka horko, tanečnice již brzy grációzním pohybem odhodila halenku. Do té doby jsem si myslel, že striptýz náleží pouze do nočních šantánů, kde obyčejného smrtelníka nevpustí livrejovaný uvaděč bez kravaty a mastného vstupního poplatku. V oné hospodě se během několika minut pohledná dvacítká v nekomfortním prostředí úplně svlékla, aniž tomu místní osazenstvo věnovalo větší pozornost. Vzápětí nahou slečnu na pódiu nahradila westernově oděná černovláska jejíž taneční sestava ve stylu country končila stejným hambatým finále. Snad jen v erotických snech jsem během tak krátké chvíle viděl dvě nahé ženy tak blízko mé eroticky naladěné

osoby. Nasládlý rýžový Budweisser postupně uvolňoval etylalkohol do mého mozku a já za vydatné asistence kolegy Péti, počal striptérky hlasitě povzbuzovat, hvízdát a tleskat. Třetí aktérka byla zhruba třicetiletá zrzka, která mi rutinovaně předvedla, co znamená technický termín “zralá žena”. Měl jsem v úmyslu přiblížit se a strčit jí za gumu těsných miniaturních kalhotek srolovanou pětidolarovou bankovku, jak jsem to vídal v příslušných filmech, nenašel jsem však v sobě prozatím dostatek pivní odvahy.

Striptýz, k našemu velkému žalu, brzy skončil, avšak pódium přebrala skupina dlouhovýchlasých rockerů, která po krátké technické přestávce počala do pomalu se scházejícího publika hustit ohlušující Heavy Metal.

Při konstantním osvěžování Budweisserem jsem nadšeně poslouchal své oblíbené skladby Deep Purple, Montrose, Led Zeppelin a Black Sabbath. Už se mi příjemně motá hlava a já aktivně vnímám další díl holografického, dobrodružně – cestopisného filmu, v němž jsem hlavním hrdinou.

Pěť a pije rychleji než já a již je o pivo popředu. Podnik má “šťastné hodiny”, tak nám agilní servírka nosí za cenu dvou hned čtyři plechovky. Uvědomuji si, že pracuji již na svém desátém kusu. Lokálem hřmí “Smoke on the Water” a my s Pěťou halasně dublujeme legendární refrénový slogan. Pěťa pozývá dlouhovýchlasého zpěváka kapely k našemu stolu a vnučuje mu pivo. Rocker zdvořile odmítá. Je trapně střízlivý a připadá mi nějak podezřele slušný. Můj neohebný jazyk klopýtá o anglosaské sykavky, když se snažím usměvavému Kanadánovi vysvětlovat, jak všichni bigbítáci na Pražské při karnevalech staví obrovské komíny z vyprázdněných pivních kelímků. Pěťa už ji má jak vidle, věší se na zpěváka, mlátí ho po zádech, vzápětí mu polévá kostým zbytky nedopitého Budweisseru a neustále opakuje: “You, guys, are great!” a následně pak ke mně: “Do you remember?”, což je údajně kus textu z jakéhosi starého hitu Uriah Heep.

Dvanácté pivo se už zdá kritické, cestou na toaletu se již povážlivě motám. Pěťa chvíli fetuje hlavou rachot u veliké reprobodny, posléze se vrací ke stolu a tvrdě usíná. Na pokyn starostlivé servírky se ho snažím opakovaně neúspěšně probudit. Vždy jen na chvíli zvedne přetíženou hlavu, zableptá: “O.K.” a opět se ponoří do svého delíria.

Kapela končí svou produkci a mi se vůbec nechce do mrazivé noci na kluzký chodník, na náročnou, pěší, asi kilometrovou túru zpět do hotelu. Za opileckých úvah dopíjím své čtrnácté pivo a resolutně zvedám Pěťu ze židle. Čerstvý vzduch mi kupodivu dělá dobře a já konsoliduji své skryté fyziologické rezervy.

Po několika minutách potáčení zastavuje blízko nás policejní vůz a usměvavý strážník žádá naše doklady. Očekávám exkurzi na protialkoholní stanici, avšak strážci zákona nás nezištně odvázejí do našeho hotelu, kde před rozloučením zkontrolují naše pasy, které jsme prozíravě nechali v hotelovém pokoji.

Již brzy ráno mi v rytmu zrychleného tepu buší do hlavy těžké pneumatické kladivo. Věřu už hodně dlouho nepamatuji takovýto poopiční stav. Pěťa, který pil rychleji a vyhrál o dvě piva má skoro další dva dny problémy se žaludkem a střevy. Avšak alespoň jsme všem ukázali, jak umíme pít v českých zemích!

Všechno pěkně jednou končí. Na závěr našeho turné jsme společně s celým osazenstvem hospody, kde jsme tenkrát hráli, s napětím sledovali finále jakéhosi mezinárodního novoročního hokejového turnaje, ve kterém se utkal náš tým se sbornou Sovětského Svazu. Zvítězili jsme, což byl pádný důvod k další dvoudenní oslavě.

Poslední den našeho pobytu se s námi přišla rozloučit většina našich nových přátel, se kterými jsme během třech měsíců naší kulturní výpravy navázali přátelství na dlouhé časy. Kanadu jsem opouštěl s příslibem brzkého návratu. Netušil jsem, že na další návštěvu si budu muset počkat dlouhých 11 let.

Telegraficky o kanadském pivu:

Zřejmě nejstarší pivovarnická společnost v Kanadě vyrábějící značku Canadian Molson uvádí jako rok svého založení letopočet 1786.

Údajně první značkou v provincii Nova Scotia je ležák Moosehead (losí hlava). O poznání chutnější je však Ale z malého pivovaru Keith’s založeného roku 1820.

Nadnárodní společnost Carling, jejíž vodnatý produkt Carling Black Label platí zejména mezi pravými britskými pivaři za synonymum roztoku k leštění ručních píp s kvalitním Ale, jekanadského původu.

V polovině roku 2000 byl severočeskými celníky v dovezeném osobním automobilu objeven náhodně uvězněn medvídek mýval, který dva týdny v pasti přežil jen díky plechovkám s kanadským pivem Labatt's, které si sám fortelně otvíral.

(4 etikety) (vtip "pivo bystří mysl")